IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

Komisja Obrony Narodowej

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Podkomisji stałej do spraw społecznych w wojsku (nr 6)**

z dnia 3 listopada 2022 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Obrony Narodowej

– podkomisji stałej do spraw społecznych w wojsku (nr 6)

3 listopada 2022 r.

Podkomisja stała do spraw społecznych w wojsku, obradująca pod przewodnictwem posła **Zbigniewa Chmielowca (PiS)**, przewodniczącego podkomisji, zapoznała się z:

– informacją ministra obrony narodowej na temat oceny funkcjonowania ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o weteranach działań poza granicami państwa.

W posiedzeniu wziął udział **Wojciech Skurkiewicz** sekretarz stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej wraz ze współpracownikami, **mjr Katarzyna Rzadkowska** p.o. dyrektor Centrum Weterana Działań poza Granicami Państwa.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Kamil Strzępek**, **Jacek Zientarski** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Zbigniew Chmielowiec (PiS):

Witam państwa serdecznie na kolejnym posiedzeniu podkomisji stałej do spraw społecznych w wojsku.

Stwierdzam kworum.

Tematem dzisiejszego posiedzenia podkomisji jest informacja ministra obrony narodowej na temat oceny funkcjonowania ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o weteranach działań poza granicami naszego państwa.

Witam zaproszonych gości. Witam sekretarza stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej pana Wojciecha Skurkiewicza, pana Wojciecha Drobnego, dyrektora Departamentu Spraw Socjalnych w MON, i panią major Katarzynę Rzadkowską, pełniącą obowiązki dyrektora Centrum Weterana Działań poza Granicami Państwa w Warszawie. Wspominam – przynajmniej raz byłem w centrum. Drugi raz nie mogłem być. Z tego co wiem – mówię to informacyjnie dla kolegów, którzy może tego nie wiedzą – w tej chwili już wiele grup, które przyjeżdżają do Warszawy i odwiedzają placówkę, którą kieruje pani major. Tak że z tego powodu bardzo się cieszymy.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej Wojciech Skurkiewicz:

(wypowiedź poza mikrofonem)

Przewodniczący poseł Zbigniew Chmielowiec (PiS):

Żeby dojechać z Podkarpacia do Warszawy, musi jechać przez województwo świętokrzyskie. Nie wiem, czy jest sens, bo dzięki kolegom z naszej Komisji mam przygotowane najważniejsze zmiany, które zostały wprowadzone w ustawie o weteranach… Nie wiem, czy jest sens je przypominać, czy od razu przeszlibyśmy do informacji. Będzie prezentacja. Oczywiście. Panie ministrze, w związku z powyższym bardzo proszę o przedstawienie informacji na temat, który mamy zapisany w programie dzisiejszego posiedzenia Komisji.

Sekretarz stanu w MON Wojciech Skurkiewicz:

Bardzo dziękuję.

Panie przewodniczący, szanowna podkomisjo, szanowni państwo, w istocie bardzo dziękujemy za pochylenie się przez podkomisję nad tą problematyką, bo to jest temat

bardzo ważki. Ważny też z punktu widzenia funkcjonowania sił zbrojnych, morale i działalności. Zdajemy sobie sprawę, że szczególną troską muszą być obejmowani ci, którzy przelewali krew, realizując misje poza granicami kraju, służąc w kontyngentach w ramach misji w wielu miejscach. Szanowni państwo, oczywiście ustawa o weteranach, która obowiązuje od 2012 r. – to jest ustawa z 31 marca 2012 r. – jest szczególnie ważna. Działamy na podstawie tych przepisów, dostrzegając może nie tyle wiele mankamentów, ile obszarów, które powinny zostać doprecyzowane. Także dzięki zaangażowaniu sejmowej Komisji Obrony Narodowej dokonaliśmy nowelizacji ustawy o weteranach w 2019 r. To była nowelizacja, nad którą dość długo pracowaliśmy w Ministerstwie Obrony Narodowej. Ta nowelizacja wypełniała pewnego rodzaju postulaty czy oczekiwania środowiska weteranów.

Jak państwo sobie zdają sprawę, szkopuł czy problem zawsze jest w jakichś szczegółach czy nawet szczegółikach, które doskwierają i są problematyczne. Tą nowelizacją musieliśmy je doprecyzować. W tej nowelizacji rozszerzyliśmy m.in. katalog uprawnień przysługujących osobom z przyznanym statusem weterana. Weterani otrzymali m.in. możliwość bezpłatnego korzystania z hal sportowych, siłowni i pływalni, które znajdują się w zasobach samorządów terytorialnych i są najbliżej ich miejsc zamieszkania. To jest rzecz, która – jak mówię – jest prozaiczna i prosta. Wydawałoby się, że naturalna, a jednak sprawiało to sporo problemów. Wprowadziliśmy również prawo do otrzymywania dodatku weterana poszkodowanego przez wszystkich weteranów poszkodowanych pobierających emeryturę lub rentę inwalidzką i to niezależnie od doznanego przez nich uszczerbku na zdrowiu. Zajęliśmy się także sprawą podniesienia wymiaru tego dodatku dla osób, które już go otrzymywały.

Ta sprawa pozwoliła na zabezpieczenie potrzeb finansowych, które wynikały z konieczności zwiększania tych dodatków chociażby ze względu na stan zdrowia, bo to jest jedna z kluczowych rzeczy, żeby osoby najbardziej poszkodowane nie musiały w jakikolwiek sposób dodatkowo upominać się o środki finansowe. Myślę, że te szczegóły pokażemy w prezentacji. Jeżeli będą jakieś pytania, to oczywiście jesteśmy do dyspozycji. Jeśli pan przewodniczący pozwoli, na początku pan dyrektor Drobny przedstawi to, jak w Ministerstwie Obrony Narodowej realizujemy przepisy, które wynikają z ustawy o weteranach. Również pani major przedstawi informację o tym, co wynika z kierowania centrum weterana, i z bieżącego kontaktu z weteranami.

Przewodniczący poseł Zbigniew Chmielowiec (PiS):

Dziękuję bardzo, panie ministrze.

Proszę bardzo, panie dyrektorze.

Dyrektor Departamentu Spraw Socjalnych Ministerstwa Obrony Narodowej Wojciech Drobny:

Bardzo dziękuję.

Szanowni państwo, mam przyjemność i zaszczyt przedstawić informację o realizacji ustawy o weteranach działań poza granicami państwa. W dniu 31 marca 2022 r. upłynęło dziesięć lat od wejścia w życie przepisów ustawy o weteranach. Te przepisy umożliwiły objęcie opieką żołnierzy, funkcjonariuszy i pracowników cywilnych, którzy na przestrzeni lat brali udział w działaniach poza granicami państwa, wnosząc wkład do międzynarodowej wspólnoty na rzecz pokoju i demokracji oraz zapewniając przestrzeganie podstawowych praw człowieka. Przede wszystkim przepisy ustawy wprowadziły definicję weterana i weterana poszkodowanego, zgodnie z którą weteranem działań poza granicami państwa jest osoba, która brała udział w takich działaniach nieprzerwanie przez okres 60 dni lub łącznie przez okres nie krótszy niż 90 dni.

Natomiast weteranem poszkodowanym mogła zostać osoba, która biorąc udział w takich działaniach na podstawie skierowania, doznała uszczerbku na zdrowiu na skutek wypadku pozostającego w związku z tymi działaniami lub choroby nabytej podczas wykonywania zadań lub obowiązków służbowych poza granicami państwa, z tytułu których przyznano jej świadczenia odszkodowawcze. W tym momencie na slajdzie pokazujemy informacje o liczbie weteranów. Według stanu na dzień 30 września 2022 r. status weterana posiada 31 207 osób, a status weterana poszkodowanego 840 osób. Jednocze-

śnie ustawa wprowadziła definicję działań poza granicami państwa oraz definicję misji pokojowej lub stabilizacyjnej. Uchwalenie ustawy o weteranach było i pozostaje wyrazem uznania państwa polskiego dla uczestników misji za ich zaangażowanie okazywane w odpowiedzialnej służbie pełnionej daleko poza granicami państwa polskiego.

Oprócz zapewnienia przywilejów honorowych – które w tej chwili są pokazane na slajdzie – celem ustawy było stworzenie sprawnego, spójnego systemu pomocy i wsparcia dla uczestników misji, w szczególności tych, którzy zostali poszkodowani w ich trakcie bądź w związku z ich pełnieniem. Ważnym aspektem była kwestia pomocy w przystosowaniu do życia i aktywności zawodowej. Jednocześnie podstawowym założeniem ustawy było to, żeby zakres wsparcia w jak największym stopniu odpowiadał rzeczywistym potrzebom wynikającym z doznanego uszczerbku na zdrowiu. Na kolejnych dwóch slajdach pozwoliłem sobie przedstawić najważniejsze uprawnienia gwarantowane ustawą weteranom i weteranom poszkodowanym. Przede wszystkim są to te uprawnienia, które były wprowadzone w 2011 r. Obejmowały one zarówno weteranów, jak i weteranów poszkodowanych.

To było prawo do ubiegania się przez weterana poszkodowanego oraz weterana, który ukończył 65. rok życia, o przyznanie zapomogi, uprawnienie do dodatkowego urlopu wypoczynkowego w wymiarze pięciu dni w roku kalendarzowym, prawo do zwrotu kosztów przejazdu i zakwaterowania w związku z udziałem w uroczystościach organizowanych przez ministra obrony narodowej, prawo do umieszczenia poza kolejnością w domu weterana, prawo do bezpłatnej pomocy psychologicznej poza kolejnością, prawo do otrzymania przez weterana poszkodowanego odznaki „Za Rany i Kontuzje" oraz asysta honorowa podczas pogrzebu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Natomiast w przypadku weteranów poszkodowanych ten katalog jest szerszy. Obejmuje on korzystanie poza kolejnością ze stacjonarnych i całodobowych świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie leczenia urazów i chorób nabytych w trakcie misji. Cały czas mówimy o tych rozwiązaniach prawnych, które były przyjęte na mocy ustawy z 2011 r. Za momencik naniosę na to informacje o tym, jak nowelizacja z 2019 r. ten katalog poszerzyła i zmodyfikowała.

Kolejnym prawem weterana poszkodowanego jest korzystanie z bezpłatnego zaopatrzenia w leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne, otrzymywanie dodatku weterana poszkodowanego dla pobierających rentę inwalidzką lub emeryturę weteranów poszkodowanych, u których orzeczono minimalny uszczerbek na zdrowiu w wysokości 10%, korzystanie z pierwszeństwa w zatrudnieniu w jednostkach organizacyjnych podległych ministrowi obrony narodowej lub nadzorowanych przez ministra, ubieganie się o pomoc finansową na jedną formę kształcenia oraz korzystanie z ulgi przy przejazdach środkami komunikacji miejskiej i krajowej. Ponadto weteranowi poszkodowanemu pobierającemu rentę inwalidzką z tytułu urazów lub chorób powstałych w związku z udziałem w działaniach poza granicami państwa przysługują odpowiednie uprawnienia określone w ustawie o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin. Jest to m.in. możliwość skierowania na pobyt w sanatorium co najmniej raz na trzy lata, specjalne leczenie w ośrodkach rehabilitacyjnych w celu całkowitego lub częściowego przywrócenia zdolności do pracy albo zapobieżenia pogorszeniu stanu zdrowia. Warto dodać, że na mocy tej ustawy dzień 29 maja został wskazany jako Dzień Weterana Działań poza Granicami Państwa.

W 2019 r. – jak pan minister już wspomniał – została przeprowadzona szeroka, systemowa, duża nowelizacja przepisów tej ustawy. Wprowadzone zmiany były konsultowane ze środowiskiem weteranów oraz weteranów poszkodowanych i stanowiły odpowiedź na postulaty zgłaszane przez to środowisko. Celem nowelizacji było stworzenie bardziej efektywnego systemu pomocy i wsparcia dla weteranów, w tym w szczególności dla weteranów poszkodowanych. W istotny sposób poszerzono zakres uprawnień, który w tym momencie jest wyświetlony w ramach prezentacji. Wprowadzono m.in. prawo do bezpłatnego korzystania z kompleksowej opieki medycznej dla weteranów poszkodowanych z orzeczonym uszczerbkiem na zdrowiu co najmniej 30%. Mówimy tutaj o gwarancjach świadczeń medycznych nie tylko – jak było wcześniej – w związku z urazami i chorobami związanymi z wypadkami na misji, ale w związku ze wszystkimi problemami zdrowotnymi weterana w ciągu życia, nawet ponad limit NFZ, które są finansowane z budżetu MON.

Znacząco podniesiono wysokość dodatku dla weteranów poszkodowanych z orzeczonym uszczerbkiem na zdrowiu ponad 30%. Przyznano dodatek weterana tym weteranom poszkodowanym, których orzeczony uszczerbek na zdrowiu wynosił 9% i mniej. Na mocy ustawy z 2011 r. jedynie ci weterani poszkodowani, którzy mieli orzeczony uszczerbek powyżej 10%, mieli prawo do tego dodatku. Nowelizacja z 2019 r. objęła całą grupę osób poszkodowanych. Przyznano prawo do bezpłatnych turnusów rehabilitacyjno-kondycyjnych dla weteranów poszkodowanych z orzeczonym uszczerbkiem na zdrowiu co najmniej 30%. Przyznano prawo do korzystania z bezpłatnych turnusów leczniczo-profilaktycznych dla tych osób. Dodatkowo weteranom i weteranom poszkodowanym przyznano prawo do bezpłatnego korzystania z hal sportowych, siłowni i pływalni będących w zasobie jednostek samorządu terytorialnego, a także do bezpłatnego wstępu do muzeów państwowych. Rozszerzono przysługujące weteranom poszkodowanym uprawnienie do ubiegania się o przyznanie dofinansowania na naukę o drugą formę kształcenia. Przyznano prawo do dodatkowego urlopu wypoczynkowego w wymiarze pięciu dni kalendarzowych dla żołnierzy i funkcjonariuszy pełniących czynną służbę. I wreszcie wszyscy weterani poszkodowani otrzymali uprawnienie do korzystania z ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego. Przed nowelizacją to uprawnienie przysługiwało tylko najbardziej poszkodowanym weteranom.

Teraz chciałbym przedstawić praktyczne informacje liczbowe odnoszące się do skutków realizacji tej ustawy. W okresie od wejścia w życie przepisów ustawy o weteranach do końca września 2022 r. do Ministerstwa Obrony Narodowej wpłynęło 32 871 wniosków, które spełniały wymogi formalne do ich rozpatrzenia. W ramach tej liczby odmówiono przyznania statusu weterana, weterana poszkodowanego albo przyznania pomocy finansowej na naukę lub zapomogę 824 osobom. Głównymi powodami wydania decyzji odmownych było niespełnienie wymogów określonych w przedmiotowej ustawie, tj. na przykład zbyt krótki udział w działaniach poza granicami państwa. W przypadku weteranów były to wypadki, których okoliczności nie spełniały przesłanek niezbędnych do przyznania statusu weterana poszkodowanego, ubiegania się o pomoc na naukę przez weteranów poszkodowanych niespełniających kryterium ustawowego dofinansowania drugiej formy kształcenia czy niewykazanie trudnej sytuacji materialnej, która uprawniałaby do otrzymania zapomogi.

W tym okresie wnioskodawcy skierowali do wojewódzkiego sądu administracyjnego 80 skarg, z których 93% zostało przez sąd oddalone. W ramach pomocy finansowej od dnia wejścia w życie ustawy do 30 września 2022 r. minister obrony narodowej przyznał 233 zapomogi na kwotę 742 690 zł, z czego 121 zapomóg dla weteranów żołnierzy, którzy ukończyli 65. rok życia, oraz 112 zapomóg weteranom poszkodowanym żołnierzom. Było 317 decyzji administracyjnych w sprawie pomocy finansowej na kształcenie weteranów poszkodowanych. Łączna kwota środków finansowych wypłaconych w ramach tej formy pomocy wyniosła ponad 794 tys. zł. Wypłatą dodatku dla weterana poszkodowanego objęto 327 weteranów poszkodowanych. To skutkowało kosztami w wysokości 4 537 301 zł. Od 1 marca 2022 r. najniższy dodatek weterana poszkodowanego wynosi 66,92 zł. To jest liczone jako 5% podstawy wymiaru najniższej emerytury. Najwyższy dodatek wynosi 1739,97 zł, tj. 130% podstawy wymiaru najniższej emerytury.

Według stanu na 30 czerwca 2022 r. w ramach bezpłatnego zaopatrzenia w leki ze środków, których dysponentem jest minister obrony narodowej, wydatkowano kwotę 44 173,40 zł, a ze środków budżetu Ministerstwa Obrony Narodowej w ramach dofinansowania bezpłatnych wyrobów medycznych wydatkowano do grudnia 2021 r. kwotę 3 145 982 zł. Z pomocy psychologicznej we wszystkich placówkach wojskowej służby zdrowia w 2021 r. korzystało 16 141 weteranów i weteranów poszkodowanych. W ramach realizacji uprawnień wynikających z przepisów ustawy do 30 września 2022 r. 539 weteranom i weteranom poszkodowanym zapewniono zwrot kosztów przejazdu oraz zakwaterowania w związku z udziałem w uroczystościach, na które zostali zaproszeni przez Ministerstwo Obrony Narodowej. Łączna kwota refundacji tych kosztów wyniosła 331 735 zł.

Wojskową odznakę „Za Rany i Kontuzje” nadano 510 osobom. Natomiast bezpłatne umundurowanie i wyekwipowanie wyjściowe wydano 25 uprawnionym. Należy dodać, że w jednostkach organizacyjnych resortu obrony narodowej na koniec 2021 r. było

zatrudnionych 47 osób posiadających status weterana poszkodowanego i 1325 osób posiadających status weterana. Ponadto w czynnej służbie wojskowej służy 98 żołnierzy z kategorią ZO, tj. zdolnych do służby z ograniczeniami. Kategoria ta obejmuje żołnierzy, którzy pomimo doznanego uszczerbku na zdrowiu służą w wojsku na stanowiskach specjalnie dostosowanych do ich ograniczeń. Instytucją, która reprezentuje Ministerstwo Obrony Narodowej w bezpośrednich kontaktach z weteranami, jest centrum weterana. W tym zakresie oddam głos pani dyrektor, pani major Rzadkowskiej.

Dziękuję.

Pełniąca obowiązki dyrektor Centrum Weterana Działań poza Granicami Państwa mjr Katarzyna Rzadkowska:

Dziękuję bardzo, panie dyrektorze.

Szanowni państwo, jeżeli chodzi o działalność Centrum Weterana Działań poza Granicami Państwa, jest to jednostka organizacyjna Ministerstwa Obrony Narodowej, która powstała 21 grudnia 2014 r. w celu zapewnienia kompleksowej pomocy weteranom i weteranom poszkodowanym, a także rodzinom zmarłych żołnierzy w zakresie działań informacyjnych, konsultacyjnych i doradczych. Jeżeli chodzi o centrum weterana, jest u nas sala tradycji, wspomniana już przez pana przewodniczącego i przez panią poseł, do której serdecznie zapraszam. W tej sali znajdują się eksponaty przywiezione przez żołnierzy z różnych miejsc, tak naprawdę na całym świecie. Eksponaty są związane z działaniami poza granicami państwa, w których brali udział nasi żołnierze i pracownicy cywilni. Głównymi zadaniami centrum weterana jest przede wszystkim udzielanie wsparcia weteranom, weteranom poszkodowanym i rodzinom poległych żołnierzy, a także prowadzenie działalności edukacyjno-promocyjnej i popularyzatorskiej dotyczącej działalności i udziału sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w działaniach poza granicami państwa, a także działalność związana z pielęgnowaniem pamięci o żołnierzach i pracownikach cywilnych, którzy ponieśli śmierć w wyniku tych działań, których śmierć była następstwem udziału w tych działaniach.

W ramach swojej działalności centrum weterana zorganizowało m.in. kolejne edycje rajdu motocyklowego weteranów. Weterani z całego kraju jeździli po Polsce i odwiedzali miejsca spoczynku żołnierzy i pracowników cywilnych, a także funkcjonariuszy Policji, którzy polegli w działaniach poza granicami państwa. Ponadto realizowany jest wciąż projekt edukacyjno-sportowy „Wojownik”. W tym roku po raz pierwszy zorganizowaliśmy zawody sportowe „Wyzwanie weterana”. Mam nadzieję, że staną się one cykliczną imprezą sportową integrującą środowisko weteranów. Centrum współpracuje także z różnymi partnerami społecznymi. Oprócz tego odpowiadamy za koordynację przygotowań i udział weteranów poszkodowanych w międzynarodowych zawodach sportowych Invictus Games. Są to zawody, w których Polska po raz pierwszy wzięła udział w 2018 r. w Sydney. W tym roku wzięliśmy udział w tych zawodach w Hadze. Dwudziestoosobowa reprezentacja naszego kraju wywalczyła osiem medali. Obecnie trwają przygotowania do kolejnej edycji zawodów, które odbędą się w przyszłym roku w Düsseldorfie.

Jeżeli chodzi o dane liczbowe za 2022 r., w zakresie organizacji wydarzeń poświęconych weteranom na terenie kraju centrum weterana w ramach działalności edukacyjnej i promocyjnej przyjęło piętnaście grup szkolnych i zorganizowało czternaście spotkań wyjazdowych z młodzieżą, w których łącznie wzięły udział ponad 4 tys. osób. Ponadto udzielono prawie 6 tys. konsultacji weteranom i weteranom poszkodowanym, jak również rodzinom żołnierzy poległych i partnerom społecznym. Zorganizowaliśmy lub współorganizowaliśmy jedenaście wystaw i ekspozycji panelowych poświęconych udziałowi obywateli polskich w działaniach poza granicami państwa. Nasze prężnie działające media społecznościowe – zachęcam do ich obserwowania – zorganizowały, a właściwie na platformie Facebook w ramach cykli tematycznych oraz doraźnych związanych z misjami zagranicznymi zrealizowano 386 artykułów, których łączne odsłony sięgnęły 2 mln. Serdecznie dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Zbigniew Chmielowiec (PiS):

Nawiązując do ostatnich słów pani major – nie wiem, czy koledzy byli. Właśnie. Nie mówię tego, żeby – broń Boże – robić jakieś wycieczki osobiste, ale zachęcam serdecznie

do odwiedzenia centrum. Możemy przecież na wiosnę… Tak. Byliśmy, tak. O tym mówię. Tylko być może nie wszyscy mogli być. W tym kontekście o tym mówię. Zachęcam.

Mam takie pytanie, pani major. Pewnie możemy to znaleźć na waszej stronie internetowej. Czy centrum jest czynne w soboty, czy nie?

Pełniąca obowiązki dyrektor CWDpGP mjr Katarzyna Rzadkowska:

Nie. Centrum pracuje do poniedziałku do piątku.

Przewodniczący poseł Zbigniew Chmielowiec (PiS):

Do piątku, normalnie.

Pełniąca obowiązki dyrektor CWDpGP mjr Katarzyna Rzadkowska:

Jeżeli są jakieś sytuacje czy na przykład święta, to wtedy oczywiście jesteśmy.

Przewodniczący poseł Zbigniew Chmielowiec (PiS):

Tak. Chodziło mi o to, że jest taka możliwość, na przykład w Sejmie, że wycieczki z zewnątrz przyjeżdżają w soboty. W tym kontekście o to pytałem.

Pełniąca obowiązki dyrektor CWDpGP mjr Katarzyna Rzadkowska:

To nie. W soboty nie.

Przewodniczący poseł Zbigniew Chmielowiec (PiS):

W soboty nie. Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z kolegów ma jakieś pytania? Bardzo proszę.

Poseł Radosław Lubczyk (KP):

Właściwie mam pytanie do pana ministra, do pana dyrektora czy do pani major. Kto ma taką wiedzę, tego bardzo prosiłbym o odpowiedź. Na pierwszym slajdzie pokazano, że było ok. 32 tys. weteranów. Chyba ok. 2 tys. weteranów pracuje w jednostkach MON. Taka to jest wielkość. Pytanie – czy centrum weterana zabiega o to, żeby włączyć weteranów do struktur wojska, czy to w mundurze czy bez munduru? Wiem, że dzisiaj Wojska Obrony Terytorialnej potrzebują specjalistów, a – jak wiemy – ci ludzie to najlepsi z najlepszych. Są to ludzie, którzy w wojsku przeszli szlak bojowy. Wiedzą, co to jest wojna. Myślę, że nieraz byli pod obstrzałem i sami używali broni. Są mentalnie przygotowani do tego, żeby pokazać ludziom w wojsku czy na przykład z Wojsk Obrony Terytorialnej, co znaczy działanie na adrenalinie. Krótko mówiąc, czy oni są wykorzystywani w Wojsku Polskim? O tych 2 tys. wiemy. Trudno, żeby ci ludzie nie pracowali w wojsku i nie byli wykorzystywani ze swoim doświadczeniem.

Przewodniczący poseł Zbigniew Chmielowiec (PiS):

Dziękuję. Przepraszam, ale nie przedstawiłem pana posła Lubczyka. Radosława, czy tak? Dobrze pamiętam. Dziękuję.

Czy ktoś jeszcze? Pani przewodnicząca. Cały czas mnie pani mobilizowała do…

Poseł Agata Katarzyna Wojtyszek (PiS):

Tak. Przede wszystkim bardzo dziękuję. Składam podziękowania na ręce pani dyrektor dla wszystkich pracowników za możliwość zwiedzania sali tradycji i za rozmowy z państwem. Myślę, że to jest bardzo ważne, żeby nie tylko młodzieży, ale również dorosłym pokazywać, że jest takie miejsce i że nasi żołnierze ginęli również za naszą wolność w ostatnich latach. W kontekście wojny na Ukrainie jest to bardzo ważne. Chciałabym zapytać panią dyrektor o ewentualne potrzeby centrum, a przede wszystkim weteranów, których – jak można powiedzieć – ma pani pod opieką. Myślę, że to jest to miejsce, w którym powinniśmy rozmawiać o ewentualnych zmianach, o zapisach ustawowych czy potrzebach, które przed państwem stoją. Za wszelką działalność naprawdę bardzo dziękuję. Z tych piętnastu grup kilka było skierowanych przeze mnie. Chcę zaznaczyć, że wszyscy, zarówno dzieci, jak i dorośli, byli pod ogromnym wrażeniem działalności centrum.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Zbigniew Chmielowiec (PiS):

Dziękuję bardzo pani przewodniczącej.

Może w tym kontekście poruszę jeszcze jeden wątek. Mówili państwo o możliwości bezpłatnego korzystania z pływalni i hal sportowych pozostających w strukturach samorządów. Czy mają państwo od weteranów jakieś informacje o tym, że któryś z samorządów robił z tym kłopoty czy problemy? Czy po prostu odbywa się to tak, jak powinno, czyli bezproblemowo?

Proszę, pani dyrektor. Chyba, że pan minister. Przepraszam.

Sekretarz stanu w MON Wojciech Skurkiewicz:

Może zacznę od samego początku. Jeżeli chodzi o osoby, które są poszkodowane, to oczywiście z jednej strony tworzymy możliwości służby dla tych osób, które czują się na siłach i chcą dalej służyć w Wojsku Polskim pomimo odniesionych kontuzji czy ran. To jest te 145 osób. Należy to traktować łącznie. To nie tylko te 47 osób, które mają status weterana poszkodowanego. To również 98 dodatkowych osób, które mają przydzielone stanowiska, na których mogą funkcjonować z pewnymi ograniczeniami. Kolejne 90 osób – to jest naprawdę sporo. Jeżeli dana osoba czuje się na siłach i chce dalej służyć, to z naszej strony nie ma większego problemu, żebyśmy takie stanowisko dla żołnierza przygotowali. Oczywiście jest kwestia dotycząca tych wszystkich, którzy są w jednostkach organizacyjnych resortu. To jest 1325 osób. To jest tak, że posiłkujemy się wszystkimi, którzy mają takie doświadczenie. Nie jest możliwe, żebyśmy wszystkim, którzy chcą, nie dawali takiej możliwości dalszej służby, dalszego rozwoju, jak również dzielenia się swoim doświadczeniem.

Oczywiście, co do tego nie ma najmniejszej wątpliwości. Czy to dużo czy mało? Trudno jest mi dyskutować, czy mogłoby być ich więcej. Każda osoba, która… Proszę?

Poseł Radosław Lubczyk (KP):

Może to sprecyzuję. Czy państwo pośredniczą i zachęcają ich do tego, że mają takie możliwości, że mają pracę i mogą tam iść? Czy robią to państwo z własnej inicjatywy?

Sekretarz stanu w MON Wojciech Skurkiewicz:

To zawsze jest tak, że to kierownik jednostki czy dowódca w danym miejscu to wie. Oni mają największą wiedzę o tym, kto jest poszkodowany, kto jest weteranem, kto potrzebuje wsparcia i kto jest możliwy. To zależy od dowódcy. Jeżeli dowódca chce zmienić dany etat czy formułę danego etatu, to zależy to od niego, bo wniosek zawsze wypływa od niego. To nie jest jakiś nakaz płynący z góry. To wszystko jest oczywiście robione oddolnie. Centrum weterana jest niejako pośrednikiem. Centrum weterana jest powołane do tego, żeby nie tylko konsolidować całe środowisko, ale również wskazywać… To jest pierwsze miejsce – kiedy pojawiają się jakiekolwiek problemy, oni zgłaszają się do centrum weterana. Centrum jest takim pośrednikiem pomiędzy ministrem obrony narodowej a tą osobą, która jest poszkodowana, która potrzebuje pomocy, jeżeli gdzieś pojawia się jakiś problem w terenie. Myślę, że więcej na ten temat powie sama pani major.

Centrum weterana ma określone zadania do zrealizowania. To nie tylko to, że mówimy o weteranach, żeby było o nich głośno. Centrum weterana jest również od tego, żeby zapewnić określoną egzystencję, ale także zaopiekować się tymi osobami, żeby nie czuły, że są pozostawione same sobie, bo to jest najgorsze, co może być, jeśli żołnierz, który odniósł rany czy kontuzję, który w ogóle potrzebuje pomocy psychologicznej, jest pozostawiony sam sobie. Jest taka instytucja i wszyscy wiedzą, że w każdej chwili mogą się skontaktować z centrum weterana.

Dyrektor departamentu MON Wojciech Drobny:

Panie pośle, jeżeli mógłbym dodać. Z formalnego punktu widzenia ustawa przewiduje możliwość pierwszeństwa. Gwarantuje pierwszeństwo zatrudnienia weteranom w jednostkach wojskowych, ale także w administracji publicznej. Nowa ustawa to gwarantuje. Jednocześnie trzeba wziąć poprawkę na to, że MON oferuje dwa obszary wsparcia weteranów. To jest obszar kształcenia – finansowanie studiów podyplomowych i specjalizacji. Jest też cały obszar rekonwersji, o którym tutaj nie mówimy. To są te osoby, którymi zajmujemy się, jeżeli podejmą decyzję o odejściu ze służby wojskowej. Razem z naszymi strukturami, w tym ośrodkami aktywizacji zawodowej, próbujemy dopasować kompetencje tych osób i ich zaangażowanie do ofert pracy poza wojskiem.

Trzecia kwestia jest taka, że liczba ponad 32 tys. weteranów dotyczy tych osób, które mają formalny status weterana, czyli decyzję administracyjną, ale osób, które były na misjach i nie złożyły takiego wniosku, jest trzykrotnie więcej. Te osoby zostały w wojsku. One po prostu nadal są w wojsku i nie złożyły wniosku o status weterana z różnych względów. W którymś momencie go złożą, ale nadal są w siłach zbrojnych.

Pełniąca obowiązki dyrektor CWDpGP mjr Katarzyna Rzadkowska:

Mogę jedno zdanie? Jeszcze to, panie pośle, o czym wspomnieli pan minister i pan dyrektor, jeżeli chodzi o centrum weterana. Ja wspominałam o widocznej działalności centrum, czyli o tych grupach itd. Natomiast trzeba mieć też na uwadze, że grupa wsparcia weteranów, która jest w centrum weterana, prowadzi taką działalność, która może nie jest na co dzień widoczna. Te dane statystyczne nie wzięły się znikąd. To są naprawdę tysiące telefonów, mejli, zapytań i próśb. To są bardzo różne sprawy. W swoich zasobach mamy radcę prawnego, mamy psychologa. Tak że każdy weteran, nieważne, czy poszkodowany, czy nieposzkodowany, ma prawo do skorzystania z takiej pomocy. Z tej pomocy weterani korzystają. Jeżeli chodzi o to pośrednictwo – jak wspomniał pan minister – to się dzieje. Natomiast jeżeli chodzi o tych, którzy później potrzebują pomocy, to takie osoby również się do nas zgłaszają. Naprawdę każdą sprawę traktujemy indywidualnie i staramy się pomóc.

Przewodniczący poseł Zbigniew Chmielowiec (PiS):

Dziękuję bardzo.

Przyjeżdżają do nas grupy z zewnątrz. To jest pełny autokar, ok. 40–35 osób, jest taka możliwość, państwo dzielą tę młodzież na dwie grupy – wtedy można spokojnie… Pani poseł twierdzi, że zarówno młodzież, jak i ich opiekunowie są bardzo zadowoleni. Są zachwyceni funkcjonowaniem, więc zapraszamy. Daję słowo, że też w najbliższym czasie z Podkarpacia przez świętokrzyskie ktoś przyjedzie. Panie pośle?

Poseł Robert Obaz (Lewica):

Oczywiście, ja też to deklaruję. Wycieczka z Podkarpacia będzie jutro, ale nie zdążymy ich oprowadzić. Pytałem, czy mają tyle czasu, ale niestety nie.

Przewodniczący poseł Zbigniew Chmielowiec (PiS):

OK. W związku z powyższym, jeżeli nie ma pytań, dziękuję bardzo panu ministrowi, panu dyrektorowi i pani major. Wszystkiego dobrego. Jeszcze raz zachęcamy do odwiedzenia. Naprawdę warto. Dziękuję bardzo.

Zamykam posiedzenie podkomisji.